



### Verwerkingsopdracht: "Licht op groen?"

Doel:	In kleine groepjes nadenken hoe de ouderwerking kan reageren op polariserende situaties
Aantal deelnemers:	groepjes van 4 en onbeperkt aantal deelnemers
Tijdsduur:	Tussen 30 min en 1u
Materiaal:	de Licht op groen?-gespreksleidraad, de Licht op groen?- situatieschetsen
Geschikt voor online:	ja, mits de nodige documenten bezorgd worden op voorhand

### Inleiding

In het [filmpje](#) kadert de kinderrechtencommissaris Caroline Vrijens het recht op onderwijs. Wil je alle info over het kinderrechtenverdrag op een rijtje? In bijlage 1 vind je informatie over het kinderrechtenverdrag in een notendop. De kinderrechtencommissaris legt in het filmpje ook de link met polarisering en haalt een aantal situaties aan waarbij er polarisering is rond het recht op onderwijs van één of een groep kinderen.

Mensen hebben verschillende ideeën, visies, waarden en normen. Het is normaal dat deze al eens met elkaar botsen. Als de verschillen worden uitvergroot en groepen tegenover elkaar komen te staan, spreken we van [polarisering](#). Ook de ouderwerking krijgt hiermee te maken. Denk maar aan een voorzitterswissel waarbij de ene groep ouders op de 'oude' manier wil blijven werken en de andere groep ouders nieuwe ideeën wil uitproberen. Of een groep ouders die boos is omdat de sneeuwklassen niet meer doorgaan, terwijl een andere groep blij is met het voordeligere alternatief.

Voor ouderwerkingen is het niet gemakkelijk om hiermee om te gaan. In welke situaties heeft de ouderwerking een rol te vervullen? Hoever reikt de taak van de ouderwerking en wanneer neemt de school best het voortouw? Deze verwerkingsopdracht helpt de ouderwerking hierover na te denken en positie te bepalen.

A) Print de Licht op groen?-situatieschetsen dubbelzijdig af en knip ze uit op de stippenlijnen. Op de voorzijde staat telkens een situatieschets, op de achterzijde een aantal vragen. Print ook de Licht op groen?-gespreksleidraad uit. Leg die op de gesprekstafel(s).

B) Stel groepjes samen. Kies een aantal situatieschetsen. Je kan dit op 2 manieren aanpakken. Ofwel laat je de deelnemers per groepje vanuit hun interesse bepalen welke situatieschetsen ze willen bespreken. Of je kan als ouderwerking op voorhand enkele situatieschetsen selecteren en voor elke situatie 1 tafel voorzien. De deelnemers kiezen dan vanuit hun interesse een tafel.

C) Laat de groepjes nadenken over de situatieschetsen. Op de achterzijde van de kaartjes staan er telkens een paar richtvragen om het gesprek te ondersteunen. Neem de Licht op groen?-gespreksleidraad erbij. Lees de criteria voor groene en rode situaties. Probeer dan de situatie als groen of rood te beoordelen. Denk na welke actie hier als ouderwerking zou bij passen. Mogelijke passende acties vind je in de rechterkolom van de gespreksleidraad. Laat de groepjes hun belangrijkste conclusies opschrijven.

D) Bundel na de oefening alle conclusies van de groepjes. Hiermee heb je een prima basis om een aantal afspraken uit te werken rond hoe de ouderwerking zich in de toekomst zal positioneren bij polariserende situaties. Toets dit zeker af bij de school! Koppel daarna terug binnen de ouderwerking.

**Voor meer informatie of begeleiding bij de opdracht:**

[www.go-ouders.be/polarisering](http://www.go-ouders.be/polarisering)

[www.koogo.be](http://www.koogo.be) zoekterm polarisering

[www.vcov.be](http://www.vcov.be) zoekterm polarisering

## **Bijlage 1: het kinderrechtenverdrag in een notendop**



# RECHT OP ONDERWIJS

Onderwijs moet zorgen voor het ontplooiën van de persoonlijkheid, talenten en mogelijkheden (art 29) van je kind. De school moet je kind met respect behandelen (art 28).

## Wat zegt het Kinderrechtenverdrag?



### Het recht op onderwijs betekent...

... dat de overheid ervoor moet zorgen dat minstens het lager onderwijs gratis en verplicht is. Ook begeleiding bij de school-, studie- en beroepskeuze is een taak van de overheid.

Straffen op school mogen de waardigheid van je kind niet aantasten. Een straf mag dus niet uitermate streng zijn. Vernedering of geweld kunnen niet. De lessen moeten kansen geven om de persoonlijkheid, vaardigheden en mogelijkheden zoveel mogelijk te ontwikkelen, geestelijk en lichamelijk.



### Hoe zit dat in België?

In België zijn alle kinderen vanaf 5 jaar leerplichtig. Van 5 tot 18 jaar heb je als ouder de plicht om je kind te laten leren. Vanaf 16 jaar - of 15 als je kind dan de eerste graad van het secundair onderwijs achter de rug heeft - mag het ook deeltijds leren. Leerplicht is geen schoolplicht: er zijn ook kinderen die thuis onderwijs krijgen.

**Scholen zijn verplicht om aandacht te besteden aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.**

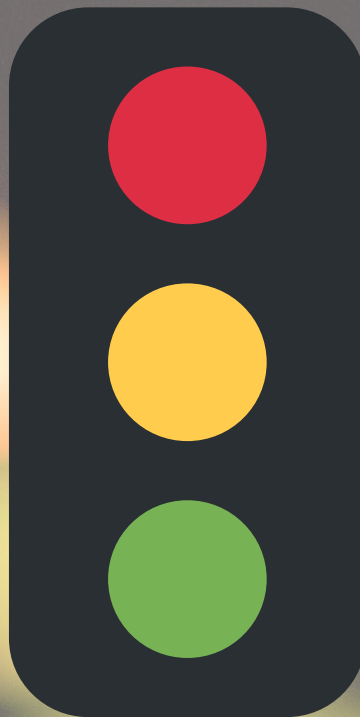
**Het doel van het kinderrechtenverdrag is om in het onderwijs elke vorm van achterstelling of discriminatie tegen te gaan.**



**Bijlage 2: Licht op groen?-situatieschetsen  
(versie in lay-out en printvriendelijke versie)**

# Licht op groen?

**IN WELKE SITUATIES KAN DE OUDERWERKING TUSSENKOMEN?**



REEKS  
**Polarisering en verbinding**

1

Een kleuter loopt ernstige verwondingen op door toedoen van een andere kleuter. Voor de ouders is de maat vol want het is niet de eerste keer dat dit kindje andere kinderen pijn doet. Ze eisen dat de school de kleuter van school stuurt.

2

Twee nieuwe leerlingen in het 3e leerjaar spreken geen Nederlands. De juf van het 6e heeft hier nascholing over gevolgd en biedt de kinderen 3x/week extra ondersteuning. Sommige ouders van de 6e jaars klagen aan de schoolpoort dat hun kinderen op die momenten een vervanger krijgen.

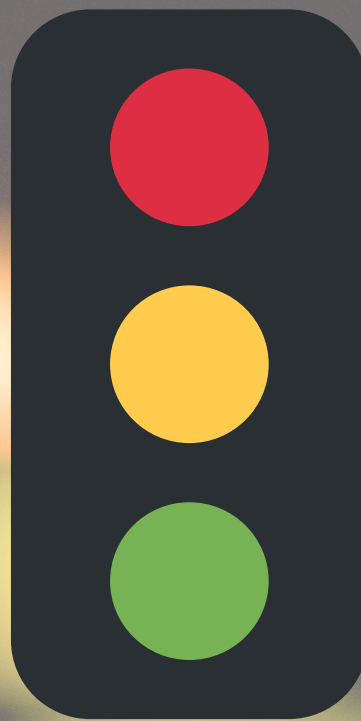
3

Een nieuwe ouder in de ouderwerking stelt voor om op het jaarlijkse spaghettifestijn naast bolognais- en veggiesaus, ook halalsaus aan te bieden. Een deel van de ouderwerking vindt dit een goed idee; een ander deel vindt het voldoende dat er vegetarische saus is.

4

Twee leerlingen van het 5e leerjaar hebben een aanslepende ruzie. Het conflict loopt zo hoog op dat de ene leerling niet meer naar school wil komen. Ook tussen de ouders van deze leerlingen loopt de spanning op. Het komt tot een confrontatie op de familiequiz.





# REEKS

## Polarisering en verbinding



- Heeft de ouderwerking een mandaat om dit probleem aan te pakken?
- Kan de ouderwerking een rol spelen bij het zoeken naar een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

# 2

# 1

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Welke elementen maken dat het al dan niet een zaak voor de ouderwerking is?
- Welke acties kan de ouderwerking nemen als ze te maken krijgt met dergelijke klachten?

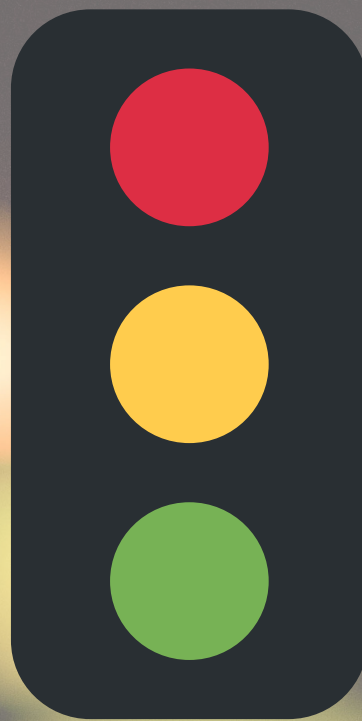
- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Kan de ouderwerking een rol spelen bij het zoeken naar een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

# 4

# 3

- Is dit een probleem dat binnen de ouderwerking opgelost kan worden of moet de hulp van de school ingeroepen worden?
- Hoe kan de ouderwerking tot een oplossing komen?
- Welke elementen kunnen meespelen in het nemen van een besluit?





# REEKS

## Polarisering en verbinding

5

De komst van een vluchteling uit een oorlogsgebied zorgt voor spanning onder de ouders. De klasleerkracht heeft namelijk gevraagd om geen oorlogje meer te spelen op de speelplaats omdat hij vreest dat de leerling hierdoor van streek zal raken.



6

Bijna gans de klas haalt een onvoldoende op het examen wiskunde. Enkele ouders brengen dit aan als variapunt op de vergadering. Ze zeggen dat de leerkracht niet goed les geeft en dat de leerlingen onvoldoende voorbereid waren op het examen.

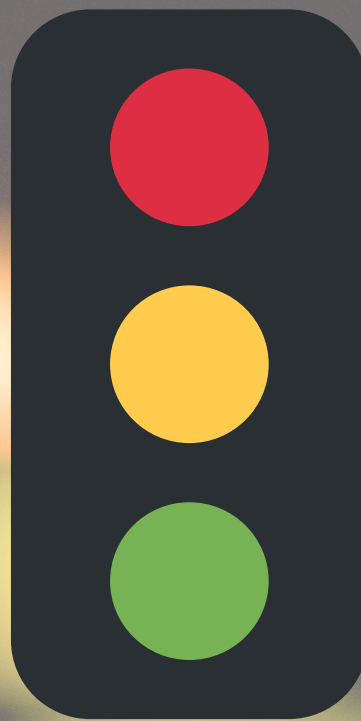
7

De ouderwerking vraagt helpende handen voor het schoolfeest. Een mama wil graag helpen bij de bediening aan de toog. Op de dag van het feest reageren enkele ouders misnoegd omdat ze een hoofddoek draagt. De leerlingen mogen geen hoofddoek dragen op school.

8

Een meisje van het 3e jaar secundair heeft een relatie met een oudere leerling van de school. Tijdens de middagpauze spreken ze stiekem af buiten de school. Wanneer de ouders van het meisje dit horen, vinden ze dat de jongen geschorst moet worden.





# REEKS

## Polarisering en verbinding



- Heeft de ouderwerking een mandaat om hiermee aan de slag te gaan?
- Welke elementen maken dat het al dan niet een zaak voor de ouderwerking is?
- Wat kan de ouderwerking ondernemen als ze te maken krijgt met dergelijke klachten?

6

5

- Is dit een probleem waar de ouderwerking een rol in kan spelen?
- Welke acties kan de ouderwerking nemen om een bijdrage te leveren aan een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar? Zijn er andere rechten in gevaar?

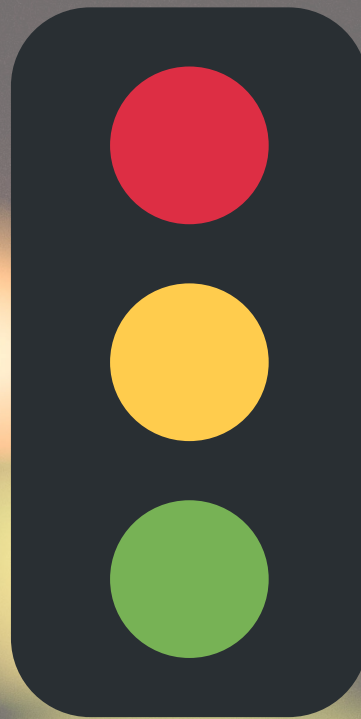
- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Zijn er aspecten waar de ouderwerking een rol in kan spelen?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

8

7

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Wat kan de ouderwerking doen om bij te dragen aan een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?





# REEKS

## Polarisering en verbinding

9

Een school doet mee aan de Grote Voorleesdag voor ouders op school en vraagt ouders om in hun moedertaal te komen voorlezen. Een dag later ontvangt de directie een anonieme brief met de boodschap dat dit ongehoord is in een Nederlandstalige school.



10

Een leerling kan niet mee op uitstap omdat zijn ouders zich niet aan het aflossingsplan hebben gehouden en de som niet kunnen betalen. Een lid van de ouderwerking stelt voor het resterend bedrag bij te passen met een deel van de opbrengst van de tombola. Niet iedereen is het hiermee eens.

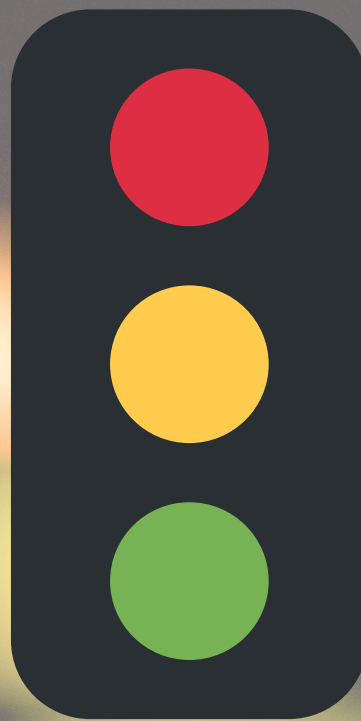
11

In de krant verschijnt een artikel over teruggekeerde IS-vrouwen in de gevangenis. Eén van hen blijkt de moeder te zijn van een leerling op school. Sommige ouders zijn geschokt omdat ze daar niet van op de hoogte waren.

12

Een leerling van het 4e jaar secundair kan lange tijd niet naar school komen wegens ziekte. De andere leerlingen van de klas moeten in een beurtrol de nota's bijhouden. Niet iedereen doet dit even nauwgezet. De ouders van de leerling vertellen dit aan de voorzitter van de ouderwerking.





# REEKS

## Polarisering en verbinding



- Is dit een probleem dat binnen de ouderwerking opgelost kan worden of moet de hulp van de school ingeroepen worden?
- Hoe kan de ouderwerking tot een oplossing komen?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

10 9

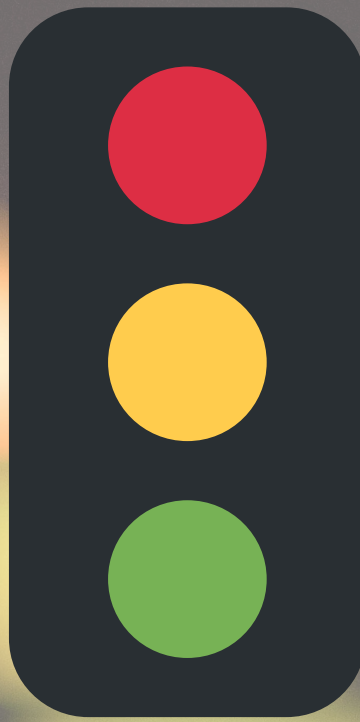
- Past dit thema bij de doelstellingen van de ouderwerking?
- Hoe kan de ouderwerking hiermee omgaan?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

- Is dit een probleem dat binnen de ouderwerking opgelost kan worden of moet de hulp van de school ingeroepen worden?
- Hoe kan de ouderwerking hiermee omgaan?
- Wat kan de ouderwerking ondernemen als ze te maken krijgt met dergelijke klachten?

12 11

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het aan de school overgelaten worden?
- Hoe kan de ouderwerking hiermee omgaan?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?





13



14



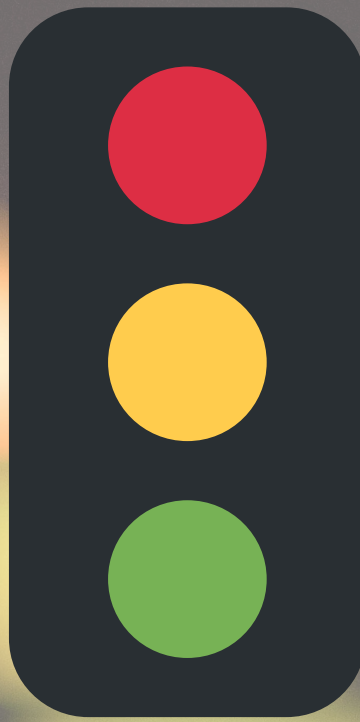
15



16







REEKS  
Polarisering en  
verbinding



1413

• ?  
• ?  
• ?

• ?  
• ?  
• ?

1615

• ?  
• ?  
• ?

• ?  
• ?  
• ?

# Licht op groen?

## IN WELKE SITUATIES KAN DE OUDERWERKING TUSSENKOMEN?

1

Een kleuter loopt ernstige verwondingen op door toedoen van een andere kleuter. Voor de ouders is de maat vol want het is niet de eerste keer dat dit kindje andere kinderen pijn doet. Ze eisen dat de school de kleuter van school stuurt.



2

Twee nieuwe leerlingen in het 3e leerjaar spreken geen Nederlands. De juf van het 6e heeft hier nascholing over gevolgd en biedt de kinderen 3x/week extra ondersteuning. Sommige ouders van de 6e jaars klagen aan de schoolpoort dat hun kinderen op die momenten een vervanger krijgen.

3

Een nieuwe ouder in de ouderwerking stelt voor om op het jaarlijkse spaghettifestijn naast bolognais- en veggiesaus, ook halalsaus aan te bieden. Een deel van de ouderwerking vindt dit een goed idee; een ander deel vindt het voldoende dat er vegetarische saus is.

4

Twee leerlingen van het 5e leerjaar hebben een aanslepende ruzie. Het conflict loopt zo hoog op dat de ene leerling niet meer naar school wil komen. Ook tussen de ouders van deze leerlingen loopt de spanning op. Het komt tot een confrontatie op de familiequiz.

# REEKS

## Polarisering en verbinding



- Heeft de ouderwerking een mandaat om dit probleem aan te pakken?
- Kan de ouderwerking een rol spelen bij het zoeken naar een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

# 2

# 1

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Welke elementen maken dat het al dan niet een zaak voor de ouderwerking is?
- Welke acties kan de ouderwerking nemen als ze te maken krijgt met dergelijke klachten?

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Kan de ouderwerking een rol spelen bij het zoeken naar een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

# 4

# 3

- Is dit een probleem dat binnen de ouderwerking opgelost kan worden of moet de hulp van de school ingeroepen worden?
- Hoe kan de ouderwerking tot een oplossing komen?
- Welke elementen kunnen meespelen in het nemen van een besluit?



# REEKS

## Polarisering en verbinding

5

De komst van een vluchteling uit een oorlogsgebied zorgt voor spanning onder de ouders. De klasleerkracht heeft namelijk gevraagd om geen oorlogje meer te spelen op de speelplaats omdat hij vreest dat de leerling hierdoor van streek zal raken.



6

Bijna gans de klas haalt een onvoldoende op het examen wiskunde. Enkele ouders brengen dit aan als variapunt op de vergadering. Ze zeggen dat de leerkracht niet goed les geeft en dat de leerlingen onvoldoende voorbereid waren op het examen.

7

De ouderwerking vraagt helpende handen voor het schoolfeest. Een mama wil graag helpen bij de bediening aan de toog. Op de dag van het feest reageren enkele ouders misnoegd omdat ze een hoofddoek draagt. De leerlingen mogen geen hoofddoek dragen op school.

8

Een meisje van het 3e jaar secundair heeft een relatie met een oudere leerling van de school. Tijdens de middagpauze spreken ze stiekem af buiten de school. Wanneer de ouders van het meisje dit horen, vinden ze dat de jongen geschorst moet worden.

# REEKS Polarisering en verbinding



- Heeft de ouderwerking een mandaat om hiermee aan de slag te gaan?
- Welke elementen maken dat het al dan niet een zaak voor de ouderwerking is?
- Wat kan de ouderwerking ondernemen als ze te maken krijgt met dergelijke klachten?

6 5

- Is dit een probleem waar de ouderwerking een rol in kan spelen?
- Welke acties kan de ouderwerking nemen om een bijdrage te leveren aan een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar? Zijn er andere rechten in gevaar?

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Zijn er aspecten waar de ouderwerking een rol in kan spelen?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

8 7

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het overgelaten worden aan de school?
- Wat kan de ouderwerking doen om bij te dragen aan een oplossing?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

# REEKS Polarisering en verbinding

9

Een school doet mee aan de Grote Voorleesdag voor ouders op school en vraagt ouders om in hun moedertaal te komen voorlezen. Een dag later ontvangt de directie een anonieme brief met de boodschap dat dit ongehoord is in een Nederlandstalige school.



10

Een leerling kan niet mee op uitstap omdat zijn ouders zich niet aan het aflossingsplan hebben gehouden en de som niet kunnen betalen. Een lid van de ouderwerking stelt voor het resterend bedrag bij te passen met een deel van de opbrengst van de tombola. Niet iedereen is het hiermee eens.

11

In de krant verschijnt een artikel over teruggekeerde IS-vrouwen in de gevangenis. Eén van hen blijkt de moeder te zijn van een leerling op school. Sommige ouders zijn geschokt omdat ze daar niet van op de hoogte waren.

12

Een leerling van het 4e jaar secundair kan lange tijd niet naar school komen wegens ziekte. De andere leerlingen van de klas moeten in een beurtrol de nota's bijhouden. Niet iedereen doet dit even nauwgezet. De ouders van de leerling vertellen dit aan de voorzitter van de ouderwerking.

# REEKS Polarisering en verbinding



- Is dit een probleem dat binnen de ouderwerking opgelost kan worden of moet de hulp van de school ingeroepen worden?
- Hoe kan de ouderwerking tot een oplossing komen?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

10 9

- Past dit thema bij de doelstellingen van de ouderwerking?
- Hoe kan de ouderwerking hiermee omgaan?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

- Is dit een probleem dat binnen de ouderwerking opgelost kan worden of moet de hulp van de school ingeroepen worden?
- Hoe kan de ouderwerking hiermee omgaan?
- Wat kan de ouderwerking ondernemen als ze te maken krijgt met dergelijke klachten?

12 11

- Is dit een probleem dat binnen de bevoegdheid van de ouderwerking valt of moet het aan de school overgelaten worden?
- Hoe kan de ouderwerking hiermee omgaan?
- Is het recht op onderwijs in gevaar?

REEKS  
Polarisering en  
verbinding

13 ...



14 ...



15 ...



16 ...





REEKS  
Polarisering en  
verbinding



• ?  
• ?  
• ?

1413

• ?  
• ?  
• ?

• ?  
• ?  
• ?

1615

• ?  
• ?  
• ?

### **Bijlage 3: Licht op groen?-gespreksleidraad**

# Licht op groen? gespreksleidraad

## REEKS Polarisering en verbinding

### RODE SITUATIE VOOR DE OUDERWERKING

- Het thema past niet bij de doelstellingen van de ouderwerking.
- De ouderwerking heeft geen expertise rond het thema.
- De school geeft de ouderwerking geen mandaat om mee aan de slag te gaan.
- De situatie is geëscaleerd:
  - groepen staan tegenover elkaar
  - er ontstaat wantrouwen
  - standpunten verhard
  - communicatie vermindert
  - gelijk halen i.p.v. oplossing zoeken

### GROENE SITUATIE VOOR DE OUDERWERKING

- Het thema past bij de doelstellingen van de ouderwerking.
- De ouderwerking heeft een zekere expertise rond het thema.
- De school geeft de ouderwerking het mandaat om mee aan de slag te gaan.
- Er zijn verschillende visies op een thema/situatie, maar er is (nog) geen openlijk conflict. Iedereen wil een oplossing in plaats van zijn gelijk halen.

### Veilige acties bij rood

Melder rechtstreeks doorverwijzen naar school/andere organisatie

Actief luisteren naar melder(s) en situatie doorgeven aan school/andere organisatie

School ondersteunen: feedback geven over communicatie naar ouders over thema, meedenken vanuit standpunt ouders,...

Voelsprietten aan schoolpoort, signalen doorgeven aan school

Communicatie naar ouders rond thema

Acties rond het thema:

- Acties om ouders te informeren (bv. info-avond)
- Acties om de mening van alle ouders te leren kennen over het thema (bv. uitwisselingsavond, enquête,..)
- Praktische of inhoudelijke aanpassingen aan activiteiten

Visieontwikkeling rond thema

### Veilige acties bij groen